POSEBNA PONEDELJSKA IZDAJA

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VIII. - Štev. 108 (2104) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST, ponedeljek 5. maja 1952 Cena 20 lir

ZBOROVANJE SLOVANSKO-ITALIJANSKE LJUDSKE FRONTE V ROJANU

ZA RESNIČNO NEODVISNOST STO IN ENAKOPRAVNOST SLOVENCEV

V dobi fašizma so bili Tržačani za Italijo "farabutti", "austriacanti" in "s'ciavi", danes pa je zanje Trst "città italianissima" - Isti cilji Bartolijevega in Vidalijevega hujskaškega romanja po "madrepatriji"

Včeraj zjutraj je bilo na rojanskem trgu drugo predvolilno zborovanje Ljudske fronte, na katerem sta govorila tov. Eugenio Laurenti in dr. Jože Dekleva. Kljub dežju, ki se je prav med zborovanjem spremenil v naliv, se je zbralo precejšnje število ljudi, ki so pazljivo poslušali govornika in juvečkrat prekinjali s ploskanjem in vzkliki odobravanja.

Tov. Laurenti je v italijanšini govoril o pomenu volitev in razkrinkal predvsem kominformiste in iredentiste v njihovem delovanju, da bi Trst pripadal Italiji. V dobi fašizma so bili za Italijo Tržačani «farabutti», «austriacanti» in «ščavi», danes pa je zanje Trst «città italianissima» in hočejo igrati vlogo «rešiteljev», da bi ne postalo naše mesto «pokopališče Italijanov». Govornik je pozval tržaško prebivalstvo, naj odda na volitvah svoj glas za tiste, ki se bore resnično za to, da bi naše mesto upravljali Tržačani sami, kajti le domačini se bodo trudili, da bi v Trstu res za vse zavladalo boljše življenje in svoboda obeh narodnosti, ki tu živita.

Za tov. Laurentijem je v slovenščini govoril tov. dr. Dekleva. Poudaril je, da bo po izidu volitev zunanji svet analiziral položaj v Trstu in po njem sklepal o razpoloženju tržaškega prebivalstva v zvezi s tržaškim vprašanjem. Zaradi tega je nujno, da vsakdo dobro premisli, komu bo izrazil zaupanje in 25. maja oddal svoj glas. Ni potrebno, da na našem zborovanju podrobno analiziramo Demokracio cristiano in ves ostali blok, ki je za Italijo, vendar moramo ugotoviti, da je marsikatera slovenska ženica, zapeljana po križu, oddala svoj glas za DC. Vsak Slovenec Tržaškega ozemlja se mora dobro zavedati, da je stališče DC Slovencem nasprotno, kar dokazuje tudi dosedanja občinska uprava, v kateri je večina demokristjanskih svetovalcev.

Dr. Dekleva je nato v svojih izvajanjih prešel na kominformovsko politiko in analiziral njihov odnos do STO. Poudaril je izjavo Pajette od aprila 1950, kjer zahteva od De Gasperija ne samo platoničnih izjav o Tržaškem ozemlju, temveč tudi dejanske ukrepe, da pride čimprej do priključitve STO k Italiji. Dalje je govoril o mahinacijah Vidalija, ki v Trstu zasleplja tržaško delavstvo, češ da je za Tržaško ozemlje, v Italiji pa kliče Italijane na pomoč: «Aiutateci a salvare Trieste!» Najbolj pa se je razkrinkal Vidali v Trstu samem s solidarnostjo s fašisti in tako pred zunanjim svetom ustvaril videz, da so Tržačani za iredentistično rešitev tržaškega vprašanja, kar pa je tržaško delavstvo odločno odbilo. Medtem pa je kominformistični Vidali romal po Italiji po stopinjah župana Bartolija in poveličeval patriotične manifestacije «Tržačanov».

Iz vsega tega lahko logično zaključi vsakdo, da kdor bo oddal svoj glas na volitvah za Vidalija, bo oddal glas za Italijo.

Če je življenjsko važno za demokratične Italijane, da se v Trst ne vrne Italija, potem to toliko bolj velja za Slovence, kajti slovensko delovno ljudstvo teže še težji socialni in narodnostni problemi, za katerih rešitev se bori Osvobodilna fronta, ki je temeljni sestavni del Ljudske fronte. Slovenci imamo danes svojo najbolj borbeno in napredno organizacijo ravno v OF, ki ima vso oporo v svojem matičnem narodu ne samo zaradi tega, ker temu narodu pripada, temveč tudi zato, ker je to napredna socialistična država, kar se je ponovno izkazalo ob londonski konferenci, ko je s svojimi odločnimi protesti branila interese tržaškega prebivalstva, medtem ko kominformisti, ki toliko govore o STO, niso napravili prav ničesar, da bi preprečili londonsko barantanje.

Ob zaključku svojega govora je tov. Dekleva pozval vse, naj glasujejo za Ljudsko fronto in naj pred volitvami prepričujejo tudi druge Tržačane, da Ljudska fronta resnično in dosledno brani interese slovenskega in italijanskega prebivalstva Trsta.

FAŠIZEM

(Po treh dneh volilne kampanje)

Minili so trije dnevi hrupne volilne propagande, ki se je letos pričela z mnogo večjo zagrizenostjo kakor pri zadnjih volitvah. Če napravimo po treh dneh te propagande prerez vseh dosedanjih govorov in dogodkov, bomo opazili, da imajo vse tako imenovane italijanske in kominformovske stranke kljub svoji raznolikosti in prestrosti isti skupni imenovalec: protijugoslovansko šovraštvo in odkrito ali zelo slabo prikrito težnjo po priključitvi vsega Tržaškega ozemlja k Italiji, kar pa naj bi bil prvi korak za razne nove maščevalne pohode proti Jugoslaviji.

Po naše ugotovitev najbolje potrjujejo besede samih govornikov iz omenjenega tabora. Gre za Trst, Istro, Dalmacijo in zakaj ne tudi Afriko, kajti med šovinističnimi vsklikami vsa nasprotja, ker v imenu prav protijugoslovanske gonje tisti cement, ki jih drži.

Za prvi dan volilne kampanje smo slišali dva zvona, ki se v prvem trenutku zdela popolnoma nasprotna, t. j. liberalce in misine. Pri Sv. Jakobu je liberalec dr. Piccoli dejal, da se meje Italije ne nehajo na Kvarneru, misin dr. Massi pa je na Trgu Goldoni izjavil da jim ni dovolj samo Dalmacija, marveč zahtevajo celo Afriko. Pri tem je še dodal, da bo tržaško vprašanje skupno z vprašanjem Istre in Dalmacije rešeno takoj, če pride MSI na oblast. To pa ne pomeni nič drugega kot vojno z Jugoslavijo.

Če je med temi strankami in njudnimi kakšna razlika, je pač le v tem, da govore fašisti odkrito, medtem ko ostali zavijajo iste zahteve v lepe fraze. Razlika je tudi v tem, da fašisti odkrito zmerjajo Angleže in oditajo sploh vsem zapadnim silam, da so zmagale v vojni in tako zakrivile vsaj začasen poraz fašizma, medtem ko razni liberalci in demokristjani skrivajo svojo žalost nad fašističnim porazom, toda le v zvezi s vojimi sedanjimi atlantskimi zavezniki.

Fašistični misini tudi vedno ponavljajo, da so ponosni na svojo preteklost t. j. na fašistično divjanje. Prav tako kakor misin Massi je včeraj nofašistični govornik Aureli Bonfarjal, da je ta preteklost zanje svetel vzgled. Najbolj goreča želja novih fašistov je, da bi Italija vlivala drugim strah v kosti. To se pravi, da bi po dušejevem receptu diktirali drugim narodom svojo voljo. Zato ni nič čudnega, če isti govornik dejal, da bi rešili vprašanje Trsta v hipu ure, ako bi dobili v roke oblast.

Človek bi morda dejal, da ti ljudje govore tako, ker so v opoziciji, da so pač zanesenjaki, ki katerih ne smemo jemati resno. Toda prav zborovanje na Velikem trgu, kjer je govoril za demokratične socialiste Saragat in za demokristjane pomočnik ministra vojske Silvano Baresi, nam potrjuje, da so vsi istih misli. Saragat je namreč v svojem govoru opravičeval fašistične manifestacije, češ da je bila demonstracije, češ da je bila nastopila v dobri veri. Baresi odgovoren vladni možje, pa je rožljal s svojimi baterijami, čeprav ni omenil slavnih 8 milijonov. Strupeno je napadal Slovence, Jugoslavijo in maršala Tita, hkrati pa poveličeval fašizem, saj je dejal, da so bila junaštva italijanske vojske v drugi svetovni vojni še večja kot v prvi. Zanj je bilo torej pobijanje jugoslovanskega ljudstva, požiganje vasi, množično uničevanje v taborliščih junaško dejanje kator za njegovega kolega podtajnika demokristjana Marazzo, ki je bil zaradi svojega obnašanja v Jugoslaviji proglašen za vojnega zločinca. Ta pomočnik vojnega ministra je celo dodal, da danes italijanska vojska duhovno prenovljena zopet čaka na Piavi ter da so Goška in Vipavska dolina ter Kras italijanski.

Tako govore torej razni «demokratje» in fašisti Prav nič pa se ne razlikujejo od njih kominformisti. Govornik PSI Luzzatto je včeraj na Trgu Perugino dejal, da so prav socialisti resnični zagovorniki italijanstva Tržaškega ozemlja in Nenni je v svojem včerajšnjem uvodniku v «Avanti», kjer piše o tržaških volitvah, napisal med drugim tudi to: «Vstop Italije v OZN ter juridična in politična organizacija STO nista predstavljala nerešljivega vprašanja. Slo je za to, da bi stopili v OZN in sodelovali pri kolektivni organizaciji miru ter potrpežljivo pripravljali pogoje za povrnitev Trsta k materi domovini s tem, da bi ga za sedaj rešili tuje zasedbe, ki je pogubna za cono B in ki korumpira v coni A».

Vidali in njegovi pa v Trstu izjavljajo, da so za STO, v Italiji pa igrajo na prvo violino italijanskega šovinizma. Na včerajšnjem kominformovskem zborovanju ni bolonjski župan zato sploh omenil zahtevo po spoštovanju mirovne pogodbe, ker je pač moral računati s svojimi italijanskimi volivci.

Vidali izjavlja v Italiji, da je treba «italianissimi» Trst čimprej «rešiti», čeprav se tu sramuje teh svojih izjav. Prišli smo celo tako daleč, kakor se je včeraj zgodilo v Lonjerju, da Vidali osebno bije s pestjo v obraz slovenskega partizana, ki ga vpraša, ali bo povedal, kaj pomeni njegova izjava v Italiji. Tako ponavlja Vidali tradicijo fašističnih pohodov v naše vasi. Ta Vidali pravi slovenskemu partizanu, ki nosi na prsih odlikovanje za svojo hrabrost «*figlio di puttana*» in «puttana» je slovenska mati, ki je rodila sina partizana. Med onimi, ki Vidalija ploskajo, pa je v Lonjerju tudi pritepenec, ki je za časa partizanske borbe opravljal na Pivki «rastrellamente».

Hkrati pa so za Vidalija vzor komunistov fašistični Mussolinijevi prostovoljci v Španiji kakršen je glavni urednik lista «Unità» ali pa Vidalijev kandidat Francesco Gombacci, ki se je s ponosom podpisoval «fedele milite dell'idea fascista».

Drugače tudi ne more biti: za kogar je fašistična laž o «italianissimem» Trstu geslo, zanj je tudi fašistično zmerjanje partizanov in partizanskih mater z vlačugami nekaj povsem naravnega in v skladu s fašistično maščevalno napadalnostjo na Jugoslavijo, a na tržaške Slovence v prvi vrsti.

Zadnji Vidalijev argument: udarec v obraz in psovka

Tako je osebno odgovoril Vittorio Vidali na vprašanje, kaj pomeni njegova izjava v Bariju in njegova solidarnost s fašisti

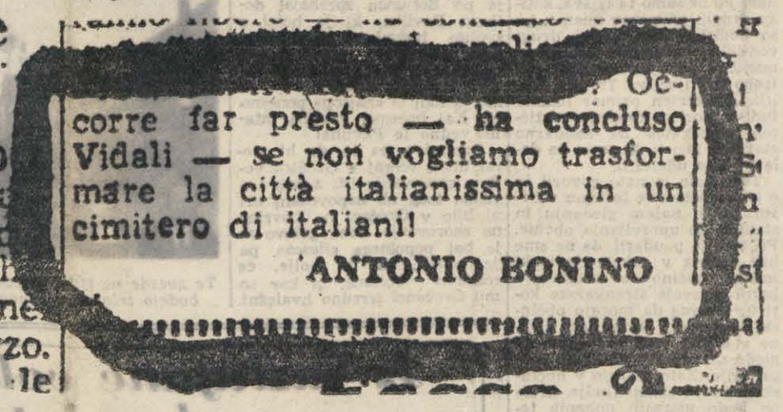

Objavljamo še enkrat fotografijo poročila o Vidalijevih izjavah v Bariju, poročila, ki je bilo objavljeno 24. marca t. l. na prvi strani rimskega «PAESE DEL LUNEDI», ki ga urejuje Nennijev kominformist in poslanec v rimskem parlamentu TOMMASO SMITH; poročilo pa je napisal dopisnik omenjenega lista ANTONIO BONINO. Vidali je takrat govoril tako kot so o Trstu govorili in govorijo vsi fašisti — rajnki in živi, stari in novi, saj jih na zborovanjih fašistične MSI v Trstu že tri dni poslušamo.

«POTREBNO JE DELATI HITRO, ČE NOČEMO SPREMENITI ITALIANISSIMO MESTO V POKOPALISCE ITALIJANOV».

Ko smo prvič objavili te Vidalijeve besede nas je njegovo «DELO» v številki od 5. t. m. imenovalo lažnivce in nas pozvalo, naj svojo «laž» prekličemo in seznanimo svoje bralce z resnico. Mi smo v našem dnevniku resnico dokumentirali z gornjo fotografijo in pozvali «Delo», naj s to resnico seznani tudi svoje bralce. «Delo» seveda tega ni storilo, temveč je zadeva kominformovskega poglavarja v Trstu Vittoria Vidalija tako razkačila, da je začel s tistimi, ki so ga vprašali včeraj pred njegovim zborovanjem v Lonjerju, kaj naj ta njegova izjava pomeni, osebno obračunavati s fizičnimi napadi in najbolj prostaškim zmerjanjem. Ves dogodek je včeraj v Lonjerju potekal takole:

Ob 17.30 je napovedal Vidali v Lonjerju volilno zborovanje, na katerem bo govoril sam osebno, češ da je «LONGERA ROCCAFORTE DEI TITINI», kot je pozneje sam izjavil. Lonjerci pa so mu seveda pripravili dostojen sprejem z napisi, ki so ga spraševali, naj jim pojasni:

zakaj se je 22. marca t. l. solidariziral s fašisti in pozval tudi svoje pristaše naj za fašistično drhal stavkajo, kar pa ga niso ubogali.

Napisi so Vidalija nadalje izpraševali naj pove, kaj pomenijo njegove izjave o «SOLUZIONE MIGLIORE», predvsem pa,

kaj pomenijo njegove izjave v Bariju o «ITALIANISSIMEM» Trstu.

Napisi so nadalje izražali ogorčenost s tem, da so pozivali Vidalija, naj se vrne v Mehsiko, kajti Lonjerci nočejo nikdar več Italije, katero bi hotel Vidali pripeljati v Trst.

Ko je Vidali prihajal v vas, so mu Lonjerci začeli ta vprašanja postavljati tudi ustmeno. On pa se je obrnil do nekaterih navzočih in jih vprašal, kdo je ta vprašanja postavil. Na to Vidalijevo vprašanje je navzoči tovariš LEO PEČAR odgovoril, naj Vidali pojasni, kaj pomenijo njegove izjave v Bariju. Togliattijev in Stalinov agent v Trstu pa je zanikal, da bi takšno izjavo v Bariju v resnici dal. Tov. Pečar mu je nato rekel, da je njegovo izjavo čital v rimskem časopisu «PAESE» in tudi v drugih časopisih. Vidali je nato odvrnil, da to ni res in da je omenjeni časopis fašistični list. Pri tem pa se je tako zelo razburil, da je s stegnjeno pestjo proti Pečarju zakričal:

«NON E' VERO CHE HO DETTO QUESTO! FIGLIO DI PUTTANA! SE RIPETI ANCORA UNA VOLTA TI ROMPO IL MUSO»!

Tov. Pečar pa je nato svoje vprašanje ponovil, Vidali pa je svojo grožnjo izvršil tako, DA JE TOV. PEČARJA UDARIL S PESTJO PO OBRAZU S TAKO SILO, DA JE TOV. PEČAR ZAČEL KRVAVETI.

Nato je nastal splošen pretep, ki je prenehal šele po intervenciji policije.

Vidali je nato govoril na zborovanju ob splošnem ogorčenju prebivalstva Lonjerja. Tega zborovanja se je udeležilo le precej močno Vidalijevo škvadristično spremstvo, Lonjercev pa je bilo navzočih okrog petnajst. Vse druge je namreč Vidali pripeljal s seboj.

ZARADI ZALITVE IN UDARCA S PESTJO PA BO TOV. LEO PEČAR PROTI VITTORIU VIDALIJU SODNIJSKO POSTOPAL.

Tako se je torej zgodilo, da so tržaški Slovenci v Lonjerju ponovno doživeli tiste čase, ko so prihajali v slovenske vasi fašistični razbojniki in Slovence klofutali in udarjali s pestjo po obrazu. Razlika je sedaj samo v tem, da prihajajo namesto fašistov fašistični kominformisti. In še v tem je razlika, da ti kominformovski škvadristi nimajo več poguma ubogati svojega poglavarja. Ta njihov poglavar je ostal s svojimi metodami pretepanja Slovencev osamljen in je prisiljen LASTNOROČNO klofutati Slovence in jih zmerjati s «FIGLIO DI PUTTANA», kot so delali nekoč fašistični razbojniki, kateri na žalost še vedno niso vsi tam, kamor jih je partizanska roka poslala in kar so edino zaslužili.

Današnja volilna zborovanja

DANES, v ponedeljek, bodo naslednja volilna zborovanja:

Slovansko-italijanska ljudska fronta:

pri Sv. Ivanu: (Trg Gioberti) ob 20.30
na Kolonkovcu: ob 20. uri

Lista slovenske narodne skupnosti:

v Ricmanjih na trgu ob 20. uri
Govorita: *Drago Pahor* in *dr. Engelbert Besednjak*

Jutri

Slovansko-italijanska ljudska fronta:

v BAZOVICI ob 20. uri
na KONKONELU ob 19.30 uri

Lista slovenske narodne skupnosti:

v MAČKOVLJAH na trgu ob 20. uri
Govorita: *dr. Miro Adamič* in *Oton Berce*
v VELIKEM REPNU ob 20. uri
Govorita: *Stanislav Bole* in *dr. Frane Tončič*

V sredo:

SLOVANSKO - ITALIJANSKA LJUDSKA FRONTA:

PRI SV. ALOJZIJU ob 21. uri
NA KONTOVELU ob 21. uri
V SV. KRIZU ob 21. uri

V Washingtonu zanikujejo vesti o sestanku štirih

WASHINGTON, 4. — Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva je zanikal, da bi bile ZDA predlagale sestanek treh zahodnih visokih komisarjev v Nemčiji s sovjetskim poveljnikom vzhodne Nemčije za izvedbo vsenemških volitev. Dejal je, da bi ZDA za podoben predlog morale prej dobiti soglasnost Anglije in Francije.

V dobro obveščenih washingtonskih krogih trdijo, da zunanjepolitični izvedenci ZDA proučujejo možnost, da se pod. pis pogodbenih sporazumov z zahodno Nemčijo in ustanovitev evropske vojske zavlečeta tja v leto 1953. Vendar zaenkrat ameriška diplomacija še vedno poskuša doseči, da bi bila oba podpisa pod streho še ta mesec in da bi parlamenti ratificirali obe pogodbi še pred koncem poletja. Vendar upanja niso več zelo trdna. Če bo podpis obeh pogodb odložen, pa tudi samo za kratek čas, ju bo zelo težko ratificirati še v tem letu, ker bo to preprečil parlamentarni urnik v nekaterih najvažnejših deželah. Ameriški kongres bo n. pr. končal svoje zasedanje v začetku julija in se bo ponovno sestal šele v januarju, razen če ga predsednik Truman ne skliče na izredno zasedanje.

Zdi se, da je imel Achesop v mislih prav to, ko je pred dvema tednoma poslal osebna pisma zahodnoevropskim zunanjim ministrom in prosil, naj pohitijo z odločitvami o nemškem vprašanju.

Ratifikacija pogodbenih sporazumov je v nevarnosti tudi v Nemčiji, ne toliko v zvezni zbornici, kot v senatu, kjer glasujejo po deželah. Volitve v ustavodajno skupščino jugozahodne nemške države (ki združuje oba Wuerttemberga in Baden) so spremenile položaj v senatu tako, da so vladne stranke v njem v manjšini. Glede načela pogodbenih sporazumov lahko spodnja zbornica vedno preglasuje senat, ta razpolaga pa s pravico veta glede davkov, ki jih izterjujejo dežele. Pogodbeni sporazumi vsebujejo nekaj določil, ki se tičejo davkov, ki jih pobirajo v deželah; z vetom bi senat ne preprečil samo pobiranja teh davkov, temveč tudi izvajanje pogodbenih sporazumov.

Dva glavna razloga za zakasnitev rešitve nemško-zavezniških odnosov sta sovjetska propagandna ofenziva za združitev Nemčije in za sklenitev mirovne pogodbe, in pa spor o Posarju, ki ovira nemško-francosko zbližanje.

V deželi Hessen so bile danes upravne volitve Glasovalo je približno dvi milijona volivcev. Popolni rezultati bodo znani verjetno že jutri predpoldne. Nastopilo je 16 strank, od katerih so samo socialni demokrati postavili kandidate v vseh občinah. Na zadnjih upravnih volitvah aprila 1948 so socialisti dobili 30 odst. glasov, demokristjani 22 liberalni demokrati 9, neodvisne krajevne liste 25 in razne skupine 5.

Rezultati današnjih volitev ne bodo prikazali samo sedanjega razmerja sil med strankami, temveč bodo predvsem pričali o stališču volivcev do osnovnih vprašanj, ki danes zanimajo Nemčijo in v katerih so si največji nasprotniki demokristjani in socialni demokrati.

Po prvih nepopolnih rezultatih iz Wiesbadena, deželnega glavnega mesta in iz največjega hessenskega mesta Frankfurta je položaj naslednji: socialni demokrati 58.628 glasov, liberalni demokrati 24.254, demokristjani 30.523, nemška 10.555, begunci 6.596, komunisti 6.640.

Poslušajte

danes ob 20.10 na radiu Trst II. volilni govor

tov. dr. Jožeta Dekleve

predstavnika Slov.-ital. ljudske fronte

Prekinitev pogajanj v Beli hiši za rešitev spora v jeklarski industriji

Poročilo pravi, da sta si obe strani tako narazen, da ni mogoč za sedaj noben sporazum - Stavka v petrolejski industriji še traja

WASHINGTON, 4. — Vlada je danes prekinila pogajanja v Beli hiši med predstavniki jeklarske industrije in kovinarskimi delavci, ker «obe strani sta tako na razen, da ni mogoče za sedaj doseči nobenega sporazuma». Pogajanja so bila prekinjena ob 22.15 po evropskem času.

Poročilo pravi da so bili sestanki odloženi brez kakega dogovora, vlada pa si bo še dalje prizadevala, da pride do rešitve in obe strani bosta lahko vsak trenutek obnovili pogajanja v Beli hiši. Tako zaključuje uradna izjava, ki pa v prestolnici skeptično gledajo nanjo, ker tiskovni ataše v Beli hiši trdi, da se mu ne zdi, da bodo delegati obeh strani še dalje na razpolago za take sestanke.

Na podlagi prvih opazovanj se zdi, da so glavne ovire za sporazum določitev dneva za novo pogodbo in vprašanje cen. Za sedaj ni še nobenega komentarja ne z ene ne z druge strani. Prekinitev pogajanj pa je povzročila veliko presenečenje.

Predsednik kovinarskega sindikata Philip Murray je obljubil, da 650.000 članov sindikata ne bo stavkalo proti vladi, čeprav so bila pogajanja v Beli hiši glede mezd prekinjena.

Stavka nameščencev v petrolejski industriji pa se nadaljuje in proizvodnja petroleja se je precej zmanjšala. Vlada je medtem odredila, naj se potrošnja bencina za civilno uporabo zniža za 30% od torka dalje.

Medtem se nadaljujejo izbirne volitve za določanje predsedniških kandidatov.. Glavne volitve bodo v prihodnjem tednu v Floridi za demokratično stranko in v Ohiu za republikansko stranko. Senator Taft si zelo prizadeva, da bi si priboril vseh 56 delegatov svo. je domače države; s tem bi prešel na prvo mesto med republikanskimi kandidati, ker Eisenhower v Ohiu ne bo nastopil in volivcem ni dovoljeno, da vpišejo na glasovnice nova imena. Edini Taftov nasprotnik bo torej Harold Stassen.

V Ohiu se bo boril za glasove tudi Kefauver med demokrati. Vendar bodo v demokratičnem taboru najvažnejše volitve v Floridi, kjer bo Kefauverjev nasprotnik georgijski senator Richard Russel, torej severnjak proti južnjaku. Oba sta se v volilni kampanji zelo trudila; politični opazovalci menijo, da bi Kefauverjeva zmaga še bolj povzdignila njegov ugled in ga naredila za resnega pretendenta na demokratično kandidaturo.

V prihodnjem tednu bodo nadalje glasovali še v naslednjih državah:

V Marylandu bodo v ponedeljek volili delegate za kongres obeh strank. Edini vpisani predsedniški kandidat je Kefauver.

V Alabami bodo v torek izbirne volitve obeh strank.

V sredo bodo republikanci v New Yorku volili šest delegatov za kongres.

Člani demokratične stranke v Nevadi bodo v četrtek volili 10 kandidatov za kongres svoje stranke. Istega dne bodo demokrati izvolili 10 delegatov tudi v državi Illinois.

Republikanci bodo v Nevadi volili 12 delegatov v četrtek in petek.

V soboto bodo demokrati iz države Michigan izvolili 40 delegatov za kongres stranke.

Načelnik glavnega stana atlantske vojske v Evropi, general Alfred Gruenther, je izjavil danes v govoru v vojaški akademiji West Point, da se atlantske dežele resno pripravljajo na obrambo Evrope. Izrazil je mnenje, da ZSSR ne bo napadla v Evropi niti to leto, niti v bližnji bodočnosti. Evropska obramba zaenkrat še ne bi mogla zaustaviti sovjetskega napada, je dejal Gruenther, vendar se je že dokaj okrepila. Atlantsko poveljstvo skuša organizirati obrambo na tak način, da bi mogla vzdržati sovražni naval, dokler ne bi prišla pomoč iz ZDA in iz ostalih delov sveta.

Poslušajte

danes ob 13.10 na radiu Trst I. volilni govor

tov. Bortola Petronia

predstavnika Slov.-ital. ljudske fronte

Zopet zastoj v Pan Mun Jomu

MUNSAN, 4. — Predstavniki Združenih narodov ter severnih Korejcev in Kitajcev so se danes ponovno sestali v Pan Mun Jomu, toda upanje, da pride v kratkem do sporazuma, se je zopet zmanjšalo. Povrhu pa je danes pekinški radio sporoča, da so severnjaki pristali na svoje «zadnje koncesije» glede izmenjave ujetnikov, ter obtožuje Združene narode izsiljevanja, ker da so ponudili izpustitev samo 70.000 vojnih ujetnikov in civilistov, ki so v koncentracijskih taboriščih, od skupnih 169.000.

Občinske volitve v Veliki Britaniji

LONDON, 4. — Angleški konservativci se pripravljajo na nove morebitne izgube pri občinskih volitvah, ki se bodo začele jutri. Od jutri do sobote bodo volivci v Angliji in Gallesu glasovali za izvolitev 571 mestnih okrajnih svetov, v četrtek pa bodo izvolili predstavnike 83 občinskih svetnikov.

Churchill je sinoči izjavil po radiu, da namerava ostati na oblasti še nadaljnja 3 ali 4 leta. Danes pa mu je Attlee po radiu odgovoril, da bo imela Churchillova nezmožna vlada samo kratko življenje do povratka laburistov na oblast. «Bil sem v številnih parlamentih — je dejal Attlee — in nisem nikoli videl tako zaskrbljene vlade in tako vesele opozicije kakor v zadnjih petih mesecih, odkar se je Churchill vrnil na oblast».

Upori v Tibetu

BOMBAY, 4. — Dobro obveščeni indijski list «Statesman» poroča, o večjem številu manjših uporov proti kitajskim oblastem v Tibetu. Prvi upor je izbruhnil v glavnem mestu Lhassi, kjer so borbe med uporniki in kitajskimi oddelki trajale več ur. List «Times of India» pa poroča, da so kitajske oblasti podvzele v vsem Tibetu izredne varnostne ukrepe.

BONN, 4. — Iz obveščenih virov javljajo, da bodo zahodne oblasti še dalje upravljale nemške zapore, v katerih je zaprtih 639 nemških vojnih zločincev, ker se bojijo, da bi bonnska vlada, če bi prevzela upravo teh zaporov, kmalu izpustila te zločince na svobodo vsaka odločitev, ter zahteva takojšnjo akcijo egiptovske vlade.

Neodvisni listi «Al Ahram» pa izraža upanje, da bo ameriški poslanik Cafery lahko pripomogel k rešitvi. Po mnenju lista je Caffery prepričan o pravičnosti egiptovskih zahtev za umik angleških čet s področja Sueškega prekopa in za priznanje kralju Faruku naziva sudanskega kralja.

ON. SILVANO BARESI POMOČNIK ITALIJANSKEGA VOJNEGA MINISTRA:

"Dejanja naše vojske so bila slavnejša v drugi svetovni vojni od onih v prvi"

Gornja slika, ki je bila najdena v žepu ujetega italijanskega vojaka med okupacijo Jugoslavije, priča o «slavnejših dejanjih» italijanske vojske v drugi svetovni vojni, o katerih je govoril včeraj član De Gasperijeve vlade na volilnem zborovanju demokristjanov na Trgu Unità pred približno 300 pristaši (To je bilo drugo demokrstjansko zborovanje, ki je klavrno propadlo).

BEOGRAJSKI ČASOPISI o tržaški volilni kampanji

Veliko zanimanje jugoslovanskega tiska za dogodke v Trstu Komentar «Borbe» o justičnem umoru v Bolgariji - Milijarda in pol za nadaljnjo izgradnjo jugoslovanskih pristanišč

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Nocojšnji beograjski tisk objavlja obširno poročilo o predvolilni kampanji v Trstu. «Borba» opisuje volilno propagando kominformistov, poudarja Vidalijevo dvolično vlogo, ko na eni strani skuša prepričati svoje volivce, da se zavzema za neodvisnost STO, na drugi strani pa dokazuje iredentistom, da je ta zahteva v današnji fazi nujen pogoj za priključitev vsega STO k Italiji in pravi, da Vidali to počenja zato, ker dobro ve, da z odkritimi iredentističnimi parolami ne more stopiti pred svoje volivce.

«Politika» poroča o predvolilnih zborovanjih Slovansko-italijanske ljudske fronte in poudarja neuspeh župana Bartolija, ki je bil izžvižgan.

Pod naslovom «Morilci» objavlja nocojšnja «Borba» uvodni članek, v katerem komentira justični umor jugoslovanskih državljanov Dončića in Redžepova in bolgarskega državljana, oficirja Jordana Koleva. List poudarja, da so bolgarski gominformisti po nalogu iz Moskve ubili to trjico iz stranu nad vedno bolj rastočim odporom bolgarskega ljudstva proti izdajalski politiki Cervenkove vlade, ki je zapravila bolgarsko narodno neodvisnost in svobodo in pripeljala bolgarsko ljudstvo v suženjstvo. Zaradi teh zločinov bodo morali bolgarski kominformisti nekoč odgovarjati pred svojim narodom, pa tudi mi Jugoslovami ne bomo pozabili najnovejšega zločina bolgarskih kominformistov.

Iz Aten poročajo, da tisk obširno komentira nedavno grško-turške razgovore. List «Elefteri» piše o njih, da so prispevali k potrebnemu razčiščenju položaja v tem delu sveta, vojaški komentator lista «Vima» pa pravi, da so vsi strateški načrti brez realne osnove, dokler ne bo razčiščeno vprašanje sodelovanja Jugoslavije z obema deželama.

Jugoslovanska zvezna vlada je določila letos milijardo in pol dinarjev za nadaljnjo gradnjo jadranskih pristanišč. Predvsem bodo opravili velika dela v pristaniščih Reka, Split in Kardeljevo.

B. B.

MONTREAL, 4. — Danes se je 500 kaznjencev v kaznilnici Bordeaux uprlo. Pet paznikov so pridržali kot talce in so nato zažgali kaznilniško kapelo. Mobilizirani so bili vsi policijski agenti in gasilci.

Duh plemeniti sam bo nosil boli,
a sreče užival sam ne bo nikoli.
SIMON GREGORČIČ

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, ponedeljek, 5. maja
Rojen K. Marx, 1818
Sonce vzide ob 4.47, zatone ob 19.17. Dolžina dneva 14.30. Luna vzide ob 14.38, zatone ob 2.36.
Jutri, torek 6. maja
Judita, Zdemir

VOLILNA ZBOROVANJA LISTE SLOVENSKE SKUPNOSTI V ZGONIKU IN BOLJUNCU

SKUPNI NASTOP VSEH SLOVENCEV proti italijanskemu imperializmu

Kdor še naseda kominformistični politiki je zavestno ali podzavestno za priključitev Trsta k Italiji - Klavrno propadla kominformistična mobilizacija v Boljuncu

Tov. Bole v Zgoniku

Kljub dežju, ki je v dopoldanskih urah neprestano lil, se je v Zgoniku zbralo veliko število domačinov na prvem zborovanju Liste slovenske skupnosti.

Zborovanje je otvoril tov. Vladimir Obad, ki je v nekaj besedah omenil pomen bodočih upravnih volitev ter nato podal besedo prvemu govorniku, tov. Stankotu Boletu.

Najvažnejše vprašanje, ki se postavlja pri bodočih volitvah, je pač vprašanje Tržaškega ozemlja. Naše stališče je znano; mi hočemo ustanovitev in ohranitev Tržaškega ozemlja, ki je zaradi ofenzive italijanskega imperializma ob dogodkih okoli 20. marca prišlo v nevarnost, da se priključi k Italiji. Da ni londonska konferenca, na kateri barantajo na račun tega ozemlja, prinesla Italiji zaželenega uspeha, je to zasluga naših protestov ter zasluga jugoslovanskih narodov in jugoslovanske vlade, ki so odločno podprli naše stališče. S tem seveda ni rečeno, da je nevarnost odstranjena, zato tudi naš skupni nastop, kajti le enotni se lahko z uspehom zoperstavimo imperialističnemu pohlepu italijanske vlade.

Kominformistično vodstvo je za priključitev Trsta k Italiji. Takrat, ko so naši ljudje protestirali proti naklepom in spletkam iredentistov, se je Vidali vozaril po Italiji, vendar ne zaradi tega, da bi delavcem govoril o zahtevah Tržačanov po ustanovitvi Tržaškega ozemlja, temveč zato, da je svaril: *Treba je delati hitro, da ne bo postal «Trieste italianissima» pokopališče Italijanov!* Pa ne samo ta izjava, koliko drugih primerov imamo, ko so bodisi Vidali, bodisi drugi voditelji italijanske kominformistične partije naglašali potrebo priključitve Trsta k Italiji. Konkreten primer imamo tudi v pozivu kominformističnih sindikatov na solidarno stavko s fašisti, ki se je pa delavci niso udeležili.

Tov. Bole je nato govoril še o porajajočem se fašizmu v Trstu ter o našem gledanju in stališču do upravljanja občine. Pri tem je poudaril, da ne sme biti občina v rokah ljudi, ki imajo občino za sredstvo v borbi za svoje strankarske koristi, temveč da morajo občinski svetovalci upravljati občino v korist vseh vaščanov, ne glede na njihovo politično prepričanje. Zato morajo v občinskem svetu sedeti ljudje, ki se ne bodo ustrašili nobenih težav in ki bodo dovolj odločni v obrambi naših slovenskih pravic. Končno je govornik pozval vse, predvsem pa one, ki še nasedajo kominformističnim demagoškim geslom, da odprejo oči in odklonijo izdajalsko stališče tržaškega kominformističnega vodstva ter oddajo svoj glas Listi slovenske skupnosti, ki se bori za ustanovitev in ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja ter za dosego vseh pravic in enakopravnosti slovenskega življa.

Za tov. Boletom je govoril dr. Frane Tončič, ki se je v svojem govoru zadržal predvsem pri vprašanju Tržaškega ozemlja, od njegove ustanovitve pa do danes, ko je to ozemlje v nevarnosti, da pride zopet pod Italijo. Pri tem je poudaril Vidalijevo stališče in stališče kominformističnega vodstva v Trstu do tega vprašanja in pozval vse, da volijo Listo slovenske skupnosti.

Uspelo zborovanje je zaključil tov. Obad, potem so pa ljudje še dalj časa diskutirali in komentirali izvajanja govornikov.

Tov. Štoka v Boljuncu

Včeraj popoldne je bilo tudi v Boljuncu prvo volilno zborovanje Liste slovenske skupnosti. Na trgu se je zbralo nad 200 domačinov, ki so ostro obsodili pobalinsko žvižganje in histerično kričanje 30 mladoletnih smrkavcev, ki jim je poveljeval sam dolinski župan Lovriha.

Zborovanje je otvoril nosilec kandidatne liste dr. Miro Adamič, za njim pa je govoril dr. Miro Bitežnik, ki je v svojem govoru označil in poudaril stališče Liste slovenske skupnosti do tržaškega vprašanja. Poudaril je tudi, da morajo vsi pošteni Slovenci odločno odkloniti italijansko razbijaško listo «neodvisnih» ter listo kominformistov.

Za njim je govoril tov. Franc Štoka, ki je s konkretnimi primeri dokazal izdajstvo kominformističnega vodstva na račun tržaškega proletariata, predvsem pa na račun Slovencev.

Ta dejstva so kominformistične pobaline seveda zbodla, zato so s povečanim žvižganjem hoteli prevpiti govornika, kar pa se jim ni posrečilo. Posebno je zbolel dolinskega župana Lovriho očitek, ki mu ga je vrgel tov. Štoka in sicer, da je ob otvoritvi slovenske šole v Domju govoril v italijanščini ter je z vso silo zakričal proti tov. Štoki psovko, ki je pa navdušila le njegove pobaline, medtem ko je imela na ostalo poslušalstvo vse drugačen odmev, kot ga je Lovriha pričakoval.

Za kroniko naj še dodamo, da je skušalo zborovanje motiti nekaj pobalinov, ki jih je kominformistični štab zbobnal iz Mačkovelj, Doline, Ricmanj, Boljunca in celo iz Škednja. Pod zaščito teh smrkavcev se je po Boljuncu sprehajal dolinski Pavliha, ki je hotel s svojim izzivalnim in pobalinskim nastopom ustvariti pri prebivalcih Boljunca videz nepremaganega «vodje», pa se mu je tudi ta «nastop» ponesrečil. Kaj hočemo, Pavliha ostane vedno le Pavliha!

Zanimivo pa je, da bi moral imeti včeraj v Gročani volilno zborovanje isti župan Lovriha; toda ob napovedani uri ni bilo v Gročani ne Lovrihe ne zborovanja. Prav gotovo se je bal popolnega «fiasca», pa je mislil, da je bolje, če «častno» izostane, za kar so mu Gročanci izredno hvaležni.

Te zvezde na Ulici Carducci bodejo tržaškega župana

Za občino Trst

Za občino Milje

Za občine: Devin - Nabrežina, Zgonik, Repentabor, Dolina

SLOVENCI, na glasovnicah bomo prečrtali te volilne znake in tako oddali svoj glas onim, ki se bore, da k nam nikoli več ne pride Italija, fašistična ali kakršna koli

NEDELJSKI IZLETI s slabim zaključkom

Zaradi slabe ceste dva ponesrečenca pri Banih - Z vespo v vrata avtomobila - Nesrečen padec s koleson

Okoli 16. ure se je 41-letni Eugenio Belmuri iz Ul. F. Severo št. 105 vračal s svojo vespo, na kateri je sedela tudi 51-letna Stanislava Fonti iz iste ulice, s kratkega izleta na Opčinah in je vozil po trbiški cesti v smeri proti Montebellu. V bližini mosta pri Banih pa se je vozilo, predvsem zaradi razrite ceste, prevrnilo na levo stran in oba potnika vrglo na cesto.

Pri padcu sta se oba ranila in ker je tedaj privozil mimo neki privatni avto, sta se oba takoj zatekla v bolnico, kjer so Belmurija sprejeli s prognozo 15 dni na I. kirurškem oddelku, Fontijevo pa s prognozo 6 dni po prvi pomoči odposlali domov.

Mož se je namreč pri padcu ranil nad levim očesom ter se precej popraskal po rokah in kolenih. Sam se ničesar ne spominja ter je v laži omotici.

* * *

29-letni Giorgio Giorgini in 22-letni Francesco Costanzo, oba stanujoča v Miljah, prvi na Korzu št. 11, drugi pa v Ul. Lucca Farra 2, sta se včeraj okoli 18. ure vozila z vespo, last prvega, po Ul. Flavia proti domu. Pred njima pa je vozil avto in sicer «Fiat 1100», last 40-letnega Silvia Serina iz Ul. Navali, ki je v višini policijske vojašnice vozilo ustavil. Giorgini je tedaj nepravilno zavil z vespo na desno stran ceste, da bi prehitel ustavljeno vozilo, vendar je v njegovo smolo prav tedaj Serinova žena, 32-letna Udona Righetto, odprla vrata avta, verjetno z namenom, da izstopi. To je vespista tako presenetilo, da ni mogel niti zavreti, predvsem tudi, ker je bil že preblizu vrat. Z vso silo je trčil v vrata in oba, on kakor tudi njegov sopotnik Costanzo, sta zletela na trdi tlak.

Oba so z rešilnim avtom odpeljali v bolnico, vendar so prvemu kakor tudi drugemu le izprali lažje rane in praske na rokah in nogah ter ju odposlali domov, kjer bosta okrevala v 8, oziroma v 7 dneh. Tudi obe vozili sta ostali nekoliko poškodovani.

* * *

Med vožnjo s kolesom na motorni pogon, je 61-letni Antonio Evangelisti iz Ul. dei Mirti včeraj zgodaj zjutraj in sicer okoli 7.15 nesrečno padel in se potolkel tako, da se je moral z rešilnim avtom zateči v bolnico po pomoč.

Zdravniki so moža sprejeli na II. kirurškem oddelku, kjer se bo moral zdraviti precejšnjo rano na čelu približno 10 dni, če bo seveda šlo vse po sreči.

Podrobnosti o smrtni nesreči minerja Petra Crocettija

V zvezi s smrtno nesrečo, ki je spravila v grob 41-letnega minerja Petra Crocettija, stanujočega pri svetoivanskem kamnolomu, je policija včeraj zaslišala nekatere očividce ter je tako v glavnih potezah lahko ugotovila kako je prišlo do nesreče.

Dognano je, da je Crocetti predvčerajšnjim okoli 18.30 hodil po Ul. Franca. Ko je prišel nasproti vile Economo, je mož stopil na zid, na tistem kraju 70 cm visok, ter se je ulegel, verjetno z namenom, da se nekoliko odpočije. Naenkrat, tako so namreč izjavili očividci, so slišali votel udarec in opazili so, da moža ni več na zidu. Po padcu s 3 metre visokega zida na spodaj ležečo Salita del Promontorio, je Crocetti obležal, oziroma bolje rečeno skoraj obsedel s počeno lobanju ob zidu. Kri, ki mu je pritekla iz nosa in ušes, ga je v trenutku oblila in se razlila tudi okoli njega. Mož je sicer še dihal, vendar je bilo njegovo stanje že obupno. Kakor je znano, je mož med prevozom v bolnico umrl in njegovo truplo so odpeljali v mrtvašnico splošne bolnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Policija še vedno nadaljuje preiskavo.

Zbudil se je brez suknjiča

42-letni Giovanni Barassi, stanujoč v begunskem taborišču pri Jezuitih, se je včeraj zvečer oglasil na policiji in prijavil, da so mu neznani zlikovci predvčerajšnjim zvečer ukradli v ljudskem vrtu v Ul. Giulia suknjič, ki ga je imel na ramenih, v katerem je bila listnica z osebno izkaznico, s potrdilom o opciji in drugimi stvarmi.

Mož je izjavil, da je zaspal na neki klopici in tatovi so njegov sen izrabili, da so mu neslišno odnesli suknjič. Mož trpi 7000 lir škode.

OPOZORILO VOLIVCEM o sprejemanju volilnih potrdil

Uradniki lahko izroče volilna potrdila edinole osebi, na katero je potrdilo naslovljeno; le v primeru, da volivca ni doma, lahko izroče potrdilo članom njegove družine, ali pa gospodarju stanovanj, na noben način pa ne hišnikom, ali drugim osebam.

Vsakdo, ki bo volilno potrdilo prejel, bo moral to označiti na posebnem odrezku, ki je prilepljen na potrdilu.

Nihče ne sme volilnega potrdila popravljati, ali pa spreminjati že napisanih podatkov. Vsak volivec, ki bi opazil kakršno koli napako v podatkih, naj se zglasi na anagrafskem uradu v Ul. Armando Diaz (soba št. 23—25) od 8.30 do 11.30 ter od 16. do 19. ure.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

Iz raztrgane volilne malhe kominformistov in fašistov

Malalanova „inteligenca"

Na zborovanju na Trgu Perugino so si Nennijevi socialisti (oni namreč, ki odkrito pravijo, da je treba ustanoviti STO, da se Trst laže priključi k Italiji) in kominformovci kar posodili iste poslušalce. Po govoru socialista Luzzatta so namreč ostali isti ljudje tudi na zborovanju kominformovcev.

Prvi je dobil besedo Malalan, ki je govoril o nekih Slovencih, ki naj bi bili vedno zvesti služabniki: najprej avstrijakanti, potem fašisti, sedaj pa slovenski nacionalisti. Ker pa je pri tem omenjal tudi preobležene črne srajce, je najbrž s tem mislil svojega kolega v občinskem svetu Gombaccija, znanega «milite fedele» itd....

Malalan se je tudi zahvalil Togliattiju za veliko pomoč, najbrž za njegov napor, da bi spravil Trst kmalu pod Italijo. Končal je s pozivom, naj ljudje izvolijo v občinski svet poštene, borbene in inteligentne ljudi, kakor je pač on.

Dozzi se je stožilo po preteklosti

Včeraj je Dozza, bolonjski župan dolgočasil poslušalce z upravnimi občinskimi zadevami v Italiji. Zanj je bila tristranska nota leta 1948. «velika sleparija», pri čemer je odkrito pokazal, da ga ta nota jezi le zato, ker se ni uresničila, ne pa zaradi njene vsebine. Poslušalci so tudi zaman čakali, da bo zahteval uresničenje mirovne pogodbe, to je ustanovitev STO. Tega pač ni mogel storiti, ker se ne sme zameriti svojim v Italiji. Zato se je elegantno izmazal s splošno ugotovitvijo, da se mora tržaško vprašanje rešiti s sporazumom med vsemi narodi.

Govor Dozze pa je bil sicer zelo umirjen. Moža je najbrž potrlo, ko je videl, da je imel okoli trikrat manj poslušalcev kakor pred tremi leti, ko je govoril na istem trgu. K sreči je včeraj deževalo, tako da bodo imeli kominformovci pred tem svojim «kalibrom» vsaj ta izgovor za neuspeh.

Zakaj je Umberto v Cascaisu?

Doslej smo bili prepričani, in z nami najbrž ves svet, da je nekdanji italijanski prestolonaslednik Umberto, ki ga monarhisti od smrti starega «kraljasoldata» imenujejo kralj, šel na Portugalsko, v Cascais, pač zato, ker je italijansko ljudstvo po 25-letnem fašistično-savojskem sožitju z referendumom 2. junija 1946 sklenilo vzpostaviti republiko.

Tako smo mislili — pa smo se motili. Um nam je razsvetlil neki Cirro Marangoni, ki je v nedeljo zvečer po radiu Trst I v imenu monarhistov in kvalunkvistov z dokaj izrazitim sicilijanskim naglasom govoričil o «naši» občini, «naših» tovarnah in podobno, zahteval priključitev vse Julijske krajine k Italiji in končno kronal svoj govor s trditvijo, da je «kralj, naš kralj, odšel v izgnanstvo, na daljno Portugalsko, da bi rešil italijanstvo Trsta...» In to je izrekel v docela resnem tonu...

Paulinovo strašilo

Očetovstvo «politika» Paulina pri Julijskem avtonomističnem gibanju je sicer že dovolj slabo priporočilo za to «gibanje». Toda za to, da ne bo nobenega dvoma o tem, da je to Paulinovo gibanje le odcepek italijanskega iredentizma, je včeraj poskrbel tudi neki Anselmo Freddi iz Bergama, ki je revni skupinici slučajnih poslušalcev tvezil otrobe o «figli d'Italia» in je pri tem stavil Tržačanom za vzgled Sardince in Sicilijance, ki že imajo tako «avtonomijo», kakršno naj bi imel tudi Trst.

Čuden svetnik, ta Paulin, ki straši s sicilijanskim vzgledom...

„Bog bojnih trum"

Iz ust italijanskega državnega podtajnika za obrambo Barestja, ki je včeraj govoril na demokrstjanskem zborovanju, smo slišali da italijanski vojaki, ki so padli v prvi vojni, niso padli samo za Italijo, ampak tudi za Slovence in Jugoslavijo. — Torej za 25 letno suženjstvo bi morali biti še prav posebej hvaležni Italiji.

Junaški umik srbske vojske leta 1915 čez Albanijo pred Avstrijo Nemčijo in Bolgarijo ni bil nič, junaštvo je bilo to, da so morali Francozi in Angleži prisiliti italijansko vlado, da je poslala nekaj ladij na albansko obalo, kjer je vkrcala srbsko vojsko in jo prepeljala na Krf.

Baresi je vedel povedati še več: ko je navajal nedavno izjavo jugoslovanskega gen. Gošnjaka, ki je samo ugotovil dejstva iz zgodovine italijanske vojske, se je namestnik rimskega vojnega ministra povzpel do trditve, da je bilo junaštvo italijanske vojske v drugi vojni ne samo tako veliko kot v prvi, ampak še večje! — Kakih 300 poslušalcev je v zadregi gledalo predse v tla.

Hrabri vojščak

Tržaških liberalcev se drži smola, ki včeraj ni prizanesla niti poslancu Fossombriniu, čeprav se je udeležil prve svetovne vojne, kakor se je pohvalil. Ker je bil najbrž tudi on med tistimi slavnimi italijanskimi vojščaki, ki so brusili pete pri Kobaridu, je smatral za potrebno da pojasni, da so za kobariški polom l. 1917 bili krivi italijanski socialisti...

Ne bomo prali socialistov v tej zadevi, toda cela vrsta primerov pred Kobaridom in po njem, dokazuje, da je treba krivdo za poraze italijanske vojske iskati v vojski sami. Sicer pa to vedo že vrabci na strehah.

Pod liktorskim snopom

Misini si včeraj res niso mogli izbrati primernejšega prostora za zborovanje kot je oni pred tržaškim sodiščem. Se danes namreč «krasi» pročelje tržaškega sodišča liktorski snop, ki je skupno z misinskim plamenom bil najbolj primerno ozadje tega kar je demagosko razkladal Masimo Aureli iz Rima. Ta možakar z izrednim govorniškim talentom je med drugim dejal: «De Gasperi je kriv, da na Italijo sedaj ves svet pljuje, da jo zaničuje itd. Poglejte Japonsko, poglejte Nemčijo kako ji vsi dvorijo, kako jo spoštujejo...» In ob spominu na «slavno zaveznico» se je vzdignil gromki: «Eviva Germania...» Opogumljen je tedaj Aureli zakričal: «Mi pa hočemo močno Italijo, tako, da se je bodo vsi bali...»

No, no, Aureli, pravljice so samo za otroke in mogoče še za tiste stare fašiste, ki so se ob Aurelijevi «patriotični» tiradi razjokali.

Lajanje v luno

«Giornale di Trieste» je včeraj precej potegnil svoje bralce. Javil je, da bodo imeli indipendentisti na Trgu Goldoni shoda, zato res ne vemo, komu zbralo na Trgu Goldoni mnogo piskačev, povečini mularije in južnjakov. Indipendentistov ni bilo, ker sploh niso napovedali shoda zato res ne vemo, komu so tako divje žvižgali.

Kasneje je ista publika, ki se je le nekoliko razredčila, toplo ploskala govornikoma republikancev, ko sta govorila o «svobodi». Seveda, svoboda velja samo zanje. Tako svobodo so dopuščali tudi fašisti in res ne vemo, čemu so jih morali zamenjati potem na vladi republikanci in njihovi «sorodniki».

RADIO

PONEDELJEK, 5. maja 1952

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA

256,6 m ali 1178 kc

6,45 Jutranja glasba. 7.00 Poročila. 7.15 Jutranja glasba. 13.30 Poročila. 13.45 Lahka glasba. 14.00 Kratki simfonični biseri. 14.35 Poje slovenski sindikalni kvintet. 18.00 Valčki in poloneze za klavir in orkester. 19.00 Uganite kaj igramo. 19.30 Poročila. 21.00 Ljubljansko mestno gledališče v letošnji sezoni. 22.00 Večerni koncert. 23.05 Zadnja poročila. 23.10 Glasba za lahko noč.

TRST II.

306,1 m ali 980 kc-sek

7.15 Poročila. 7.30 Jutranja glasba. 11.30 Lahki orkestri. 12.00 Sodobna Anglija. 12.10 Za vsakega nekaj. 12.45 Poročila. 13.00 Volilni govori predstavnikov političnih strank; nato lahka glasba. 13.30 Kulturni obzornik. 13.40 Razne jazz zasedbe. 14.00 Poročila. 14.30 Lahka glasba. 14.40 Obvestila o volilnih shodih; nato lahka glasba. 17.30 Plesna glasba. 18.00 Glas Amerike. 18.15 Hačaturjan: Koncert za klavir in orkester. 18.46 Pestra folklorna glasba. 19.00 Mamica pripoveduje. 19.15 Messenet: Le Cyd. 19.30 Ciganski motivi. 19.45 Poročila. 20.00 Volilni govori predstavnikov političnih strank; nato lahka glasba. 20.30 Okno v svet. 20.45 Lahke melodije. 21.00 Koncert violinista Ljudevita Dobronyja. 21.20 Rieti: Simfonija v treh stavkih. 21.35 Chopinove in Debussyjeve skladbe. 22.00 Verdi: Falstaff, 2. dej. 22.45 Večerni ples. 23.15 Poročila.

TRST I.

7.45 Jutranja glasba. 11.00 Solska oddaja. 11.30 Lahka glasba. 11.55 Ženska ura. 12.15 Pesmi in melodije. 12.50 Poročila o volilnih zborovanjih. 13.10 Volilna kampanja. 13.40 Glasbene biografije. 14.25 Francoske pesmi. 15.00 Borzna poročila. 17.30 Spored BBC. 17.35 Napevi in romance. 18.30 Plesna glasba. 19.50 Sportne vesti. 20.10 Volilna kampanja. 20.40 Orkestri. 21.00 Koncert operetne glasbe. 22.45 Orkester. 23.30 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

12.00 Pesmi slovenskih skladateljev (plošče). 12.30 Poročila. 12.40 Zabavna glasba. 13.00 Dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori. 13.10 Resna glasba z vedre plati. 14.00 Pregled knjižnega trga. 14.10 Od melodije do melodije. 15.00 Poročila. 15.10 Zabavna glasba. 15.30—16.00 Zgodbica o rojstvu črk (po B. Kipplingu). 18.30 Poje komorni zbor Radia Ljubljana pod vodstvom Milka Skoberneta. 19.00 Tečaj francoskega jezika. 19.15 Koncert saksofonista Srečka Dražila, pri klavirju Dana Hubadova. 19.30 Poročila. 19.40 Zabavna glasba. 20.00 Theodor Storm: Iz novel (literarna oddaja). 20.20 Simfonični koncert Radia Ljubljana. 22.00 Poročila. 22.15—23.00 Plesna glasba.

Glavni urednik
BRANKO BABIC
Odg. urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tržaški tiskarski zavod Trst.

GLASBENA MATICA V TRSTU
priredi
V SREDO 7. MAJA 1952
ob 21. uri v AVDITORIJU
KONCERT
sopranistke
ONDINE OTTE
in pianistke
DAMIJANE BRATUŽ

Vabila so na razpolago v veži tiskarne v Ulici sv. Frančiška 20 od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Opozarjamo, da vabila od odpovedanega koncerta zagrebškega zbora ne veljajo za vstop, temveč jih je treba zamenjati.

ZANIMIVO PREDAVANJE V AVDITORIJU
Narodna študijska knjižnica priredi
danes 5. maja 1952 v AVDITORIJU ob 20.30
zanimivo zgodovinsko predavanje. Predaval bo
dr. MILKO KOS
o temi
KMET NA KRASU PRED 500 LETI
Ker je snov predavanja zelo zanimiva in predavatelj priznan slovenski zgodovinar, smo prepričani, da bo vsa slovenska javnost izkoristila to izredno priliko.

GLEDALIŠČE VERDI

Pri gledališki blagajni se dodaljuje prodaja vstopnic za tretji simfonični koncert orkestra tržaške filharmonije pod vodstvom Maria Rossija, ki bo danes ob 21. uri.

Na programu so dela Webra, Mendelssona, Pinellia, Debussyja in Rossinija.

Osvobodilna fronta

SESTANKI OF V NABREŽINSKI OBČINI

Danes 5. t. m. bo sestanek OF v Silvnem pri Antonu Legiši. V torek 6. t. m. sestanka v Griželjah pri Kocjančevih in v Medji vasi pri Pernarčiču. V sredo 7. t. m. v Devinu pri Vrtolanu in v Sempolaju na sedežu OF.

Vsi sestanki se pričnejo ob 20.30. Člani OF so vabljeni, da se sestankov udeležijo, kajti na njih se bo razpravljalo o vprašanjih v zvezi z bodočnimi upravnimi volitvami.

Razna obvestila

ZVEZA PROSVETNIH DELAVCEV

vabi vse šolnike na izlet v Beograd in Slovenijo. Izlet bo v nedeljo dne 18. maja t. l. Prijave za izlet se sprejemajo do 15. maja na sedežu zveze Ul. Roma 15-II. Tam se dobijo tudi vse potrebne informacije.

ZVEZA PROSVETNIH DELAVCEV

vabi vse člane in ostalo učiteljstvo, da se v polnem številu udeležijo danes 5. maja zgodovinskega predavanja v Avditoriju v Trstu.

SHPZ

Seja glavnega odbora bo 8. t.m. ob 16. uri v običajnih prostorih. Prosimo odbornike, da so točni.

MOTOKLUB «MLADOST» NABREŽINA

obvešča vse člane da bo v nedeljo 11. t. m. ob 9. uri izredni občni zbor.

Nadzorništvo

NOCNA SLUŽBA LEKARN

«Al Cedro» — Oberdankov trg 14 Picciola — Ul. Oriani, «Alla salute» — Ul. Giulia, Serravallo — Trg Cavana, Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju imajo vedno nočno službo.

ADRIA EXPRES
ADEX IZLETI
TRIDNEVNI IZLETI
31. maja
in 1. in 2. junija v
LJUBLJANO
ZAGREB
Vpisovanje do 10. maja pri «Adria-Express», Ul. F. Severo 5 b - telefon 39248.

Naročnina PRIMORSKEGA DNEVNIKA za
JUGOSLAVIJO
posamezna številka din 10.
mesečna naročnina » 210.
Naročila za Jugoslavijo sprejema: ADIT, Ljubljana, Tyrševa 34 — Tel. 2009 — Plačate lahko na tekoči račun ADIT pri Komunalni banki št. 6—1—90332—7
Uprava
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ŠPORTNI DNEVNIK

TRIESTINA IN NAPOLI STA IGRALI NEODLOČENO 0-0

GOSTJE SO BILI BOLJŠI

TRIESTINA: Nuciari; Redolfi, Zorzin; Petagna, Mariuzza, Giannini; Boscolo, Curti, Ciccarelli, Kaiml, De Vito.

NAPOLI: Casari; Delfrati; Scopigno; Gramaglia, Vinyei, Granata; Mike, Amadei, Astorri, Fomentin, Krieziu.

Sodnik: Longagnani iz Modene.

Zberimo naše vtise, ni jih mnogo. Saj je tekma brez golov običajno tudi tekma brez kronike.

Včeraj je na tržaškem stadionu Napoli popeval, Triestina pa stokala. In to skozi vso tekmo. Domači so prišli do nasprotnikovih vrat počasi, s težavo in se zaustavili pri obrambi. Gostje so isto delo opravili z mnogo manj truda in hitreje, a tudi oni niso prekoračili obrambe. Res je, da je edino Krieziu nekajkrat pobegnil Redolfiju, a vse se je končalo brez hujših pretresljajev.

Občinstvo je kot lansko leto ob istem času in v podobni situaciji začelo tudi včeraj polglasno govoriti: Napoli noče zmagati. To prav gotovo ne drži, saj opravljanje dela brez napora — znak visoke kvalitete — ni nujno povezano z dobrim streljanjem na gol. Poleg tega pa je bil neapeljski napad dobro varovan. Ko Giannini proti koncu drugega polčasa ni več zdržal tempa, ko so tudi Petagna, Mariuzza in drugi za las popustili, je Napoli prišel na dan s svojimi barvami. Bilo je to k sreči samo nekaj minut, a tedaj smo gledali poteze, ki sodijo v nogometni učbenik.

V napadu Triestine zopet ni šlo v redu. Ciccarelli se na mestu srednjega napadalca ni znašel, tekal je sicer brez premora, pa tudi brez večje koristi. Kaiml ni zadovoljil. Dobro obvlada žogo, skupni igri pa pogosto ne koristi. Kljub temu bi ga radi videli na ponovni preizkušnji. Manjkala sta tako igralca na dveh najvažnejših točkah. Napad je zato improviziral, stokal, čeprav je imel za hrbtom dva odlična sodelavca: Petagno in Gianninija, enako dobrega v napadu in obrambi (Amadei je v osebnih dvobojih z njim često podlegel). V 20. minuti drugega polčasa je zavzel mesto srednjega napadalca, Ciccarelli in Curti sta igrala polkrila. Napoli je izmenjal napad že v prvem polčasu (Mike na levo krilo, Krieziu na center, Astorri na desno krilo), v drugem delu pa je položaj igralcev spet odgovarjal številki na majici.

Občinstvo je samo enkrat zadržalo sapo: Bila je ena onih akcij, ki so nezadržljive. Kot plaz je vsa tržaška sprednja vrsta v 17. min. neorganizirano pritisnila na obrambo, Petagna pa je pripeljal s seboj iz ozadja žogo. Prečka je dvakrat preprečila siguren gol.

Nekaj možnih gol-šans: v 22. minuti je Krieziu na položaju desnega krila preigral Redolfija, podal pred gol Formentinu, katerega je Mariuzza nepravilno zaustavil z rokami. Ciccarelli je v 38. minuti streljal diagonalno tik mimo gola, v protinapadu se je Krieziu sam znašel pred Nuciarijem, a je bil prepočasen. Pred koncem polčasa je tudi odlični Viney zadel prečko. Pred sodnikovim žvižgom odmora je Mike streljal preko vrat, drugič pa po krasnem driblingu podal Krieziju, čigar strel je Nuciari instinktivno branil.

V 2. minuti drugega polčasa je Casari s pestmi odbil žogo De Vitu na glavo. Krilo je streljalo nad vrata. Dve minuti nato je Casari v padu ubranil Curtijev kazenski strel. O tržaškem galopu v 17. minuti smo govorili, naša beležnica je potem prazna.

V zadnjem delu je Napoli pretežno lepo napadal, Triestina pa se branila z vsemi štirimi (redki protinapadi).

Tekma je bila zanimiva, ne lepa, igrišče mokro, a v dobrem stanju. Sodnik Longagnani je bil v malenkostih natančen, drugje malo manj, vendar v glavnem dober.

m. v.

ZAGREB - HAJDUK 1-0 (0-0) Pred 10.000 gledalci je Zagreb zasluženo premagal Hajduka. Edini gol je dal Vidošević.

RABOTNIČKI - LOKOMOTIVA 0-4 (0-1). Po zadovoljivem startu so novinci iz Skoplja začeli izgubljati zadnje čase tekme z visokimi rezultati. Danes je bila na vrsti Lokomotiva, ki je po nadmočni igri zasluženo zmagala. Gole sta dala: Hmeljina 3 in Koželj.

MAČVA - VOJVODINA 1-5 (1-2) V prvem polčasu je Mačva dobro branila svoja vrata, potem pa je klonila pred tehnično dovršeno igro gostov. Strelci: Rajkov 2, Krstić I, Krstić II in Sereš za Vojvodino ter Krstić za Mačvo.

VARDAR - SARAJEVO 1-0 (1-0)

OD PETIH SO ŠTIRI GOSTUJOČA MOŠTVA ZMAGALA

Dinamo-Partizan 3-0 (1-0)

Do sedaj trije finalisti: Dinamo, Crvena zvezda in Hajduk - Uspehi Lokomotive in Vojvodine

BEOGRAD, 4 — Tekme jugoslovanskega nogometnega prvenstva so bile zelo zanimive, prav tako pa je današnja nedelja beležila tudi nekaj velikih presenečenj. Od petih gostujočih moštev so zmagala kar štiri, med njimi tudi zagrebški Dinamo, ki je v Beogradu premagal precej visoko in gladko Partizana z rezultatom 3-0.

Po današnjem kolu poznamo že tri finaliste: Dinamo, Crvena zvezda in Hajduk. Lokomotiva iz Zagreba ima po porazu Partizana največ izgledov, da postane četrti član te visoke družbe.

DINAMO - PARTIZAN 3-0 (1-0). 35000 gledalcev se je zbralo na stadionu Partizana v Beogradu. Dinamo je prišel v vodstvo v 10. minuti z golom Benka, Senčar pa je iz enajstmetrovke v 13. minuti drugega dela zapečatil upanja domačinov. Štiri minute pred koncem je Dvornič postavil končni rezultat. Razumljivo veselje med igralci Dinama, ki so v današnji tekmi pokazali dobro igro in zmagali zasluženo.

BSK - CRVENA ZVEZDA 4-2 (0-1) BSK je priredil veliko presenečenje z zmago nad Zvezdo, ki zadnje čase očitno ni v najboljši formi, o čemer priča tudi prvomajski visoki poraz proti Partizanu (0-4). Gole so dali za BSK: Karoperovič 2, Antič 1 in Diskič (CZ) avtogol. Za Zvezdo je bil dvakrat uspešen Vukosavljević.

I. SKUPINA:					
Dinamo	9	7	0	2	23:12 14
Lokomotiva	9	6	0	3	17:9 12
Vojvodina	9	5	0	4	21:11 10
Partizan	9	5	0	4	20:15 10
Rabotnički	9	2	1	6	8:26 5
Mačva	9	1	1	7	10:26 3

II. SKUPINA:					
Hajduk	9	6	0	3	21:8 12
C. zvezda	9	6	0	3	18:16 12
BSK	9	3	2	4	16:10 8
Vardar	9	4	0	5	11:17 8
Zagreb	9	3	2	4	6:10 8
Sarajevo	9	3	0	6	8:19 6

Nedeljski šport

AUSTRIA ZMAGALA V ZAGREBU

ZAGREB, 4. — Končal se je mednarodni mladinski nogometni turnir, na katerem so nastopali Zagreb in Hajduk za Jugoslavijo ter Sturm iz Gradca in Austria z Dunaja. Prvo mesto je zavzela Austria pred Hajdukom, Zagrebom in Sturmom.

POSARJE — JUGOSLAVIJA 15-13

LJUBLJANA, 4. — Na izločilni tekmi za svetovno prvenstvo v rokometu je posarska reprezentanca premagala Jugoslavijo s tesnim rezultatom 15-13 (7-7). Na ljubljanskem stadionu se je zbralo 15.000 gledalcev, kar je še za nogomet rekordno število.

SENGER PRVI POD JALOVCEM

JALOVEC, 4. — Na veleslalomu pod Jalovcem je zmagal Avstrijec Senger pred rojakom Huberjem. Jugoslovan Cvenkelj je zavzel tretje mesto. Med ženskami je bila prva Avstrijka Schwarzenbacher, druga Leodolter, tretja Nada Urbar.

REZULTATI:

Atalanta-Legnano	2-0
Inter-Udinese	1-1
Juventus-Milan	3-1
Lazio-Novara	1-0
Lucchese-Bologna	0-0
Padova-Palermo	3-2
Pro Patria-Como	1-0
Sampdoria-Torino	1-0
Spal-Fiorentina	1-2
Triestina-Napoli	0-0

TOTOCALCIO:
1 x 1 1 x 1 1 1 2 x